

Obama stuurt in Syrië aan op remise, maar Rusland zet in op schaakmat

Amerikaanse wapenleveranties aan Syrische rebellen moeten toenemende invloed Iran voorkomen

Leo Kwartan

De VS hebben hun passieve houding ten aanzien van Syrië laten varen. Hield president Obama twee jaar lang de boot af als het ging om bewapening van de Syrische rebellen — hij stuurde voornamelijk voedsel en pleisters — nu lijkt hij zich in het strijdgewoel te mengen. Dat betekent niet dat de 101st Airborne Division straks in Assads paleis in Damascus staat, het gaat vooralsnog om de levering van wapens en training aan rebellen. Er lekte echter ook een Amerikaans rapport uit waarin staat dat de VS overwegen een no-flyzone in te stellen langs de Syrische grenzen, zodat Assads luchtmacht niet langer rebellenbases kan bestoken.

Wat heeft Obama het licht doen zien? Het zijn vast niet de 93.000 doden die zijn gevallen. Het zal ook niet te maken hebben met de onthulling door het Witte Huis dat het bewijs heeft dat het Syrische regime zenuwgas heeft ingezet. Obama sprak eerder over een rode lijn, mocht Assad chemische wapens inzetten, waarmee hij suggereerde dat de VS dan militair zouden ingrijpen. De timing van de onthulling duidt op een gelezenheidsargument. Wie gelooft de VS nog terwijl ze de wereld in 2003 hebben voorgelogen over de massavernietigingswapens van Saddam Hoessein in Irak?

Nee, het antwoord ligt in al-Qusayr. Dit stadje van ooit 30.000 inwoners werd op 5 juni door het Syrische leger heroverd op de rebellen. Het was een belangrijke overwinning, omdat al-Qusayr de hoofdstad Damascus verbindt met noordwest-Syrië, waar de havenstad Latakia ligt en de meeste van Assads loyalisten wonen. De eer van de overwinning valt toe aan Hezbollah, de sjiietisch-Libanese verzetsbeweging die duizenden troepen naar Syrië heeft gestuurd. Met Russische wapens en steun van Iraanse adviseurs heeft het regime ook rond Damascus en in Zuid-Syrië flink terreinwinst geboekt.

Nu heeft het Syrische regime de bevrijding van Aleppo aangekondigd, dat nu

Een lid van het Vrije Syrische Leger, in de stad Deir al-Zour.

FOTO: REUTERS

grotendeels in handen is van de rebellen. Dat wordt een grote klus voor Assad. Als hij bijna twee maanden nodig had voor een provinciestad, hoe lang zal de herovering van de miljoenenstad Aleppo dan wel niet duren? Niettemin luidde de Franse minister van Buitenlandse Zaken, Laurent Fabius, de noodklok. We moeten de zaken weer in balans brengen, zei hij op France 2. Hij bedoelde: als we de

Amerikanen mikken met wapenleveranties aan rebellen op splitsing van Syrië in zones

Syrische oppositie nu niet helpen, verliezen ze. De Fransen en Britten kondigden in mei al aan dat ze wapens zouden sturen. Nu gaan de VS dat ook doen.

De VS en Europa sturen geen wapens om het Syrische volk te helpen. Het gaat om een geopolitiek machtsspel. Wint het Syrische regime, dan winnen Iran en zijn bondgenoot Hezbollah: een voor het Westen ongewenste uitkomst. Winnen de rebellen, dan zullen jihadistische milities als Jabhat al-Nusra hun invloed laten gelden in Syrië en zijn buurlanden. Dat is evenmin gewenst. Blijft over de balans waarover Fabius rept. Oftewel, geef de oppositie genoeg wapens om te voorkomen dat Assad Aleppo heroverd, maar

te weinig om hem te kunnen verdrijven.

Op het Syrische schaakbord staan de VS en Europa zwak. Zijzelf en hun protegés, de bonte karavaan van oppositiegroepen, zijn hopeloos verdeeld. Assad en zijn bondgenoten spelen het spel veel slimmer, met een goede onderlinge coördinatie van strategie en diplomatie. Dat zal Obama ook beseffen als hij tijdens de G8-top met de Russische president Poetin Syrë bespreekt. De Amerikanen hopen met hun koerswijziging op een remise: de opsplitsing van Syrië in zones. De Russen gaan voor schaakmat.

Leo Kwartan is arabist en adviseur voor bedrijven in het Midden-Oosten.

